

ข้อหารื้อกฎหมาย

ข้อหารื้อกฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

ข้อหารื้อ ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง มาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง และประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการตรวจวัด และการวิเคราะห์สภาวะการทำงานเกี่ยวกับระดับความร้อน แสงสว่าง หรือเสียง รวมทั้งระยะเวลาและประเภทกิจการที่ต้องดำเนินการ

หน่วยงานที่หำรื้อ สถานประกอบกิจการเอกชน

หน่วยงานตอบข้อหำรื้อ กองความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ประเด็นข้อหำรื้อ ผู้ขอหำรื้อได้หำรื้อดังนี้

ข้อ ๑ กรณีที่ค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่างผ่านเกณฑ์ แต่จุดที่ความเข้มของแสงสว่างต่ำสุด มีบางจุดไม่ผ่านเกณฑ์ จะต้องดำเนินการแก้ไขจุดนั้นๆ ให้ผ่านเกณฑ์หรือไม่ อย่างไร

ข้อ ๒ กำหนดค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง บริเวณทางออกฉุกเฉิน เส้นทางหนีไฟ บันไดทางฉุกเฉิน (กรณีเหตุฉุกเฉินไฟดับ) ต้องมีค่าเท่ากับ ๑๐ ลักซ์ โดยวัดตามเส้นทางของทางออกที่ระดับพื้น ซึ่งขณะตรวจวัดความเข้มของแสงสว่าง ต้องปิดหลอดไฟในสภาวะปกติ ให้เหลือเฉพาะแสงสว่างจากไฟฉุกเฉินใช้หรือไม่ ทั้งนี้ หากไม่ใช่ต้องดำเนินการอย่างไร และเวลาที่ตรวจวัดแสงต้องดำเนินการในช่วงเวลากลางวันหรือกลางคืน

ข้อ ๓ ลักษณะของพื้นที่หรืองานต่อไปนี้ จัดเป็นบริเวณพื้นที่ และ/หรือ ลักษณะงานแบบใด และกำหนดเป็นค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง/จุดที่ความเข้มของแสงสว่างต่ำสุดไว้เท่าใด

ข้อ ๓.๑ พื้นที่กระบวนการผลิต Tank Farm ที่เป็นพื้นที่เปิด (Outdoor) เช่น จุดที่พนักงานจด log sheet จุดเก็บตัวอย่าง เป็นต้น

ข้อ ๓.๒ พื้นที่บริเวณบันไดขึ้นลงถึง หรือระหว่างถึง ซึ่งถูกออกแบบเป็นจุดโคมไฟส่องสว่างเป็นระยะ

ข้อ ๓.๓ พื้นที่คลังเก็บสินค้า (Warehouse) ที่มี Rack สูงๆ ช่องระหว่าง Rack ไม่ได้ห่างกันมาก

ข้อ ๔ การตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างใน ข้อ ๓.๑ ข้อ ๓.๒ และข้อ ๓.๓ ต้องตรวจวัดทั้งแบบพื้นที่ตามตารางที่ ๑ และตรวจวัดเฉพาะจุดที่ถูกจ้างทำงานตามตารางที่ ๒ ของประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง มาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง หรือตรวจวัดเพียงแบบใดแบบหนึ่ง

ข้อ ๕ ตามตารางแนบท้ายประกาศ ตารางที่ ๒ ของประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง มาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง ค่าความเข้มของแสงสว่าง ณ บริเวณที่ถูกจ้างต้องทำงาน กำหนดค่าไว้เป็นช่วง Min - Max หากตรวจวัดแล้วพบว่า ค่าความเข้มของแสงสว่างเกินกว่าค่า Max ถือว่าไม่สอดคล้องกฎหมายใช้หรือไม่ และจะต้องดำเนินการแก้ไขให้อยู่ในช่วงเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่ อย่างไร

ข้อ ๖ ตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการตรวจวัด และการวิเคราะห์สภาวะการทำงานเกี่ยวกับความร้อน แสงสว่าง หรือเสียง รวมทั้งระยะเวลาและประเภทกิจการที่ต้องดำเนินการที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งหมวด ๓ ข้อ ๗ กำหนดไว้ว่า ให้นายจ้างจัดให้มีการตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างในสถานประกอบกิจการทุกประเภทกิจการ โดยให้ตรวจวัดบริเวณพื้นที่ทั่วไปและบริเวณการผลิตภายในสถานประกอบกิจการและบริเวณที่ถูกจ้างต้องทำงานโดยใช้สายตามองเฉพาะจุดหรือต้องใช้สายตากับที่ในการทำงานในสภาพการทำงานปกติและในช่วงเวลาที่มีแสงสว่างตามธรรมชาติน้อยที่สุด ดังนั้น

/ ๑) การตรวจวัด...

ข้อหาเรียกกฎหมาย

๑) การตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างในพื้นที่ทำงาน เช่น สำนักงานทั่วไป ห้องปฏิบัติการ ห้องช่าง (Workshop) ลานขนถ่ายสินค้า ฯลฯ ต้องดำเนินการตรวจวัดทั้งแบบพื้นที่ (ตามตารางที่ ๑) และตรวจวัดเฉพาะจุดที่ลูกจ้างทำงาน (ตามตารางที่ ๒) หรือตรวจวัดเพียงแบบใดแบบหนึ่ง

๒) หากมีบริเวณพื้นที่หรือการปฏิบัติงานใดในช่วงเวลาเย็น/กลางคืน ซึ่งแสงสว่างตามธรรมชาติไม่มีผลต่อความเข้มแสงในการปฏิบัติงานนั้นๆ จะต้องตรวจวัดความเข้มแสงสว่างด้วยหรือไม่

ข้อกฎหมาย

๑. พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔

มาตรา ๘ ให้นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดในกฎกระทรวง

การกำหนดมาตรฐานตามวรรคหนึ่ง ให้นายจ้างจัดทำเอกสารหรือรายงานใด โดยมีการตรวจสอบหรือรับรองโดยบุคคล หรือนิติบุคคลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้ลูกจ้างมีหน้าที่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานตามมาตรฐานที่กำหนดในวรรคหนึ่ง

๒. กฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับความร้อน แสงสว่าง และเสียง พ.ศ. ๒๕๕๙

หมวด ๒ แสงสว่าง

ข้อ ๔ นายจ้างต้องจัดให้สถานประกอบกิจการมีความเข้มของแสงสว่างไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่อธิบดีประกาศกำหนด

หมวด ๕ การตรวจวัดและวิเคราะห์สภาวะการทำงาน และการรายงานผล

ข้อ ๑๔ นายจ้างต้องจัดให้มีการตรวจวัดและวิเคราะห์สภาวะการทำงานเกี่ยวกับระดับความร้อน แสงสว่าง หรือเสียงภายในสถานประกอบกิจการ

หลักเกณฑ์ วิธีการตรวจวัด และการวิเคราะห์สภาวะการทำงานเกี่ยวกับระดับความร้อน แสงสว่าง หรือเสียง รวมทั้งระยะเวลาและประเภทกิจการที่ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

๓. ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง มาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐

๔. ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการตรวจวัดและการวิเคราะห์สภาวะการทำงานเกี่ยวกับระดับความร้อน แสงสว่าง หรือเสียง รวมทั้งระยะเวลาและประเภทกิจการที่ต้องดำเนินการ ลงวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

หมวด ๓ การตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างและประเภทกิจการที่ต้องดำเนินการ

ข้อ ๗ ให้นายจ้างจัดให้มีการตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างในสถานประกอบกิจการทุกประเภทกิจการโดยให้ตรวจวัดบริเวณพื้นที่ทั่วไปและบริเวณการผลิตภายในสถานประกอบกิจการ และบริเวณที่ลูกจ้างต้องทำงานโดยใช้สายตามองเฉพาะจุดหรือต้องใช้สายตายุ่งกับที่ในการทำงานในสภาพการทำงานปกติและในช่วงเวลาที่มีแสงสว่างตามธรรมชาติน้อยที่สุด

/ หมวด ๕ คุณสมบัติ...

ข้อหารื้อกฎหมาย

หมวด ๕ คุณสมบัติผู้ตรวจวัดและวิเคราะห์สภาวะการทำงาน

ข้อ ๑๕ ผู้ที่ดำเนินการตรวจวัดและวิเคราะห์สภาวะการทำงานในสถานประกอบกิจการ ต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบุคคลที่ขึ้นทะเบียนเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับวิชาชีพของสถานประกอบกิจการกับกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สามารถดำเนินการตรวจวัดและวิเคราะห์สภาวะการทำงานเกี่ยวกับความร้อน แสงสว่าง หรือเสียง ภายในสถานประกอบกิจการของตนเอง

(๒) เป็นบุคคลที่สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีสาขาอาชีวอนามัยหรือเทียบเท่าที่ขึ้นทะเบียนเป็นเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานของสถานประกอบกิจการกับกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สามารถดำเนินการตรวจวัดและวิเคราะห์สภาวะการทำงานเกี่ยวกับความร้อน แสงสว่าง หรือเสียง ภายในสถานประกอบกิจการของตนเอง

(๓) เป็นบุคคลหรือนิติบุคคลที่ขึ้นทะเบียนตามมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ แล้วแต่กรณี

ตอบข้อหารื้อ หน่วยงานที่ตอบข้อหารื้อ พิจารณาตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏประกอบข้อกฎหมาย จึงได้ตอบข้อหารื้อ ดังนี้

ข้อที่ ๑ ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง มาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง ในตารางแนบท้ายประกาศตารางที่ ๑ เป็นการกำหนดมาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง ณ บริเวณพื้นที่ทั่วไปและบริเวณการผลิตภายในสถานประกอบกิจการ ซึ่งกำหนดเป็นค่าเฉลี่ยความเข้มของแสงสว่าง และจุดที่ความเข้มของแสงสว่างต่ำสุด ดังนั้น หากสถานประกอบกิจการมีการตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างบริเวณดังกล่าว ค่าที่ตรวจวัดได้จะต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานทั้งค่าเฉลี่ยและจุดที่ความเข้มของแสงสว่างต่ำสุด

ข้อ ๒ วิธีการตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างบริเวณพื้นที่ทั่วไปที่มีการสัญจรในภาวะฉุกเฉิน เป็นการตรวจวัดแสงเฉลี่ยแบบพื้นที่ทั่วไป (Area Measurement) ตามเส้นทางสัญจรในภาวะฉุกเฉินในแนวระนาบที่พื้นผิวทางเดิน โดยทำการตรวจวัดในสภาวะเสมือนจริงหากมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น รวมถึงระยะเวลาที่จะดำเนินการตรวจให้พิจารณาความเสี่ยงที่จะเกิดเหตุฉุกเฉินกับลูกจ้างผู้ปฏิบัติงานเป็นสำคัญ

ข้อ ๓ ให้นายจ้างดำเนินการให้ผู้ที่มีคุณสมบัติดำเนินการตรวจวัดและวิเคราะห์สภาวะการทำงานในสถานประกอบกิจการ ตามหมวด ๕ ข้อ ๑๕ ของประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการตรวจวัด และการวิเคราะห์สภาวะการทำงานเกี่ยวกับระดับความร้อน แสงสว่าง หรือเสียง รวมทั้งระยะเวลาและประเภทกิจการที่ต้องดำเนินการ ทำการประเมินความเสี่ยงการสัมผัสสภาวะการทำงานเกี่ยวกับแสงสว่างของลูกจ้าง โดยพิจารณาพื้นที่ การใช้สายตา และลักษณะงาน เพื่อนำไปเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานความเข้มของแสงสว่างในตารางที่ ๑ ตารางที่ ๒ และตารางที่ ๓ ของประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง มาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง

ข้อ ๔ การตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างเพื่อเทียบกับค่ามาตรฐานตามตารางที่ ๑ มาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง ณ บริเวณพื้นที่ทั่วไปและบริเวณการผลิตภายในสถานประกอบกิจการ และตารางที่ ๒ มาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง ณ บริเวณที่ลูกจ้างต้องทำงาน โดยใช้สายตามองเฉพาะจุดหรือต้องใช้สายตาอยู่กับที่ในการทำงาน ตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง มาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง ให้นายจ้างทำการประเมินความเสี่ยงการสัมผัสสภาวะการทำงานเกี่ยวกับแสงสว่างของลูกจ้างเป็นสำคัญกล่าวคือ ถ้าสภาวะการทำงานเกี่ยวกับแสงสว่างมีผลต่อการปฏิบัติงานของลูกจ้าง

/ ที่เกี่ยวข้อง...

ข้อหาเรียกกฎหมาย

ที่เกี่ยวข้องบริเวณพื้นที่ทั่วไปและบริเวณการผลิตภายในสถานประกอบกิจการ หรือบริเวณที่ลูกจ้างต้องทำงาน โดยใช้สายตามองเฉพาะจุดหรือต้องใช้สายตากับที่ในการทำงาน ก็ให้ดำเนินการตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างเพื่อเทียบกับค่ามาตรฐานตามตารางที่ ๑ และตารางที่ ๒ แต่หากสภาวะการทำงานเกี่ยวกับแสงสว่างมีผลต่อการปฏิบัติงานของลูกจ้างที่เกี่ยวข้องบริเวณพื้นที่ทั่วไปและบริเวณการผลิตภายในสถานประกอบกิจการ หรือบริเวณที่ลูกจ้างต้องทำงาน โดยใช้สายตามองเฉพาะจุดหรือต้องใช้สายตากับที่ในการทำงาน ก็ให้ดำเนินการตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างเพื่อเทียบกับค่ามาตรฐานตามตารางที่ ๑ หรือตารางที่ ๒ เท่านั้น

ข้อ ๕ ตามตารางแนบท้ายประกาศ ตารางที่ ๒ ของประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง มาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง กำหนดว่า มาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง ณ บริเวณที่ลูกจ้างต้องทำงาน โดยใช้สายตามองเฉพาะจุดหรือใช้สายตากับที่ในการทำงาน ซึ่งค่ามาตรฐานความเข้มของแสงสว่างกำหนดไว้เป็นช่วง (Range) ยกตัวอย่าง เช่น หากสถานประกอบกิจการมีการตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างในลักษณะงานออกแบบและเขียนแบบ โดยไม่ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ค่ามาตรฐานความเข้มของแสงสว่างกำหนดไว้ที่ ๖๐๐ - ๗๐๐ ลักซ์ และหากสถานประกอบกิจการตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างได้ ๗๒๐ ลักซ์ นั้น ถือว่าผ่านเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาว่าความเข้มของแสงสว่างที่สูงมากๆ จะส่งผลกระทบต่อการทำงานของลูกจ้างหรือไม่ โดยค่าความเข้มของแสงสว่างที่กฎหมายกำหนดไว้ในตารางที่ ๒ มาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง ณ บริเวณที่ลูกจ้างต้องทำงาน โดยใช้สายตามองเฉพาะจุดหรือใช้สายตากับที่ในการทำงาน เป็นช่วงที่เหมาะสมกับสายตาลูกจ้างผู้ปฏิบัติงานตามลักษณะงานนั้นๆ อยู่แล้ว

ข้อ ๖ วิธีการตรวจวัดความเข้มของแสงสว่าง มี ๒ วิธี คือ วัดแบบค่าเฉลี่ยของพื้นที่ (Area Measurement) และวัดจุดที่ทำงาน (Spot Measurement) โดยประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการตรวจวัด และการวิเคราะห์สภาวะการทำงานเกี่ยวกับความร้อน แสงสว่าง หรือเสียง รวมทั้งระยะเวลาและประเภทกิจการที่ต้องดำเนินการ ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งหมวด ๓ ข้อ ๗ กำหนดไว้ว่า ให้นายจ้างจัดให้มีการตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างในสถานประกอบกิจการทุกประเภทกิจการ โดยให้ตรวจวัดบริเวณพื้นที่ทั่วไปและบริเวณการผลิตภายในสถานประกอบกิจการ และบริเวณที่ลูกจ้างต้องทำงานโดยใช้สายตามองเฉพาะจุดหรือต้องใช้สายตากับที่ในการทำงานในสภาพการทำงานปกติและในช่วงเวลาที่มีแสงสว่างตามธรรมชาติน้อยที่สุดนั้น หมายความว่า การตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างเพื่อเทียบกับค่ามาตรฐานตามตารางที่ ๑ มาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง ณ บริเวณพื้นที่ทั่วไปและบริเวณการผลิตภายในสถานประกอบกิจการ และตารางที่ ๒ มาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง ณ บริเวณที่ลูกจ้างต้องทำงาน โดยใช้สายตามองเฉพาะจุดหรือต้องใช้สายตากับที่ในการทำงานตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง มาตรฐานความเข้มของแสงสว่าง ให้นายจ้างดำเนินการให้ผู้ที่มีคุณสมบัติตรวจวัดและวิเคราะห์สภาวะการทำงานเกี่ยวกับแสงสว่างทำการประเมินความเสี่ยงการสัมผัสสภาวะการทำงานเกี่ยวกับแสงสว่างของลูกจ้างเป็นสำคัญ กล่าวคือ ถ้าสภาวะการทำงานเกี่ยวกับแสงสว่างมีผลต่อการปฏิบัติงานของลูกจ้างที่เกี่ยวข้องบริเวณพื้นที่ทั่วไปและบริเวณการผลิตภายในสถานประกอบกิจการ หรือบริเวณที่ลูกจ้างต้องทำงาน โดยใช้สายตามองเฉพาะจุดหรือต้องใช้สายตากับที่ในการทำงาน ก็ให้ดำเนินการตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างเพื่อเทียบกับค่ามาตรฐานตามตารางที่ ๑ และตารางที่ ๒ แต่หากสภาวะการทำงานเกี่ยวกับแสงสว่างมีผลต่อการปฏิบัติงานของลูกจ้างที่เกี่ยวข้องบริเวณพื้นที่ทั่วไปและบริเวณการผลิตภายในสถานประกอบกิจการ หรือบริเวณที่ลูกจ้างต้องทำงาน โดยใช้สายตามองเฉพาะจุดหรือต้องใช้สายตากับที่ในการทำงานเท่านั้น ก็ให้ดำเนินการตรวจวัดความเข้มของแสงสว่างเพื่อเทียบกับค่ามาตรฐานตามตารางที่ ๑ หรือตารางที่ ๒ เท่านั้น เช่นเดียวกับช่วงเวลาการตรวจวัดก็ให้พิจารณาและทำการประเมินความเสี่ยงการสัมผัสสภาวะการทำงานเกี่ยวกับแสงสว่าง ของลูกจ้างเป็นสำคัญ

ข้อหารื้อกฎหมาย

หมายเหตุ

อ้างอิงหนังสือกองความปลอดภัยแรงงาน ที่ รง ๐๕๐๔/๓๓๔๒ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๑

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ กลุ่มงานมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน

กองความปลอดภัยแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ส่วนแยกตลิ่งชัน)

๑๘ ถนนบรมราชชนนี แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กทม. ๑๐๑๓๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๘ ๘๓๓๘, ๐ ๒๔๔๘ ๙๑๒๘-๓๙

โทรสาร ๐ ๒๔๔๘ ๙๑๖๒